

Asia: VN/1195/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot

Suomen Laivanpäällystöliitto – Finlands Skeppsbefälsförbund r.y. pitää otsikossa nimettyä hallituksen esitystä ongelmallisena ja yhtyy SAK:n, Akavan ja STTK:n eriävään mielipiteeseen.

Ammattiliittojen hyvitysvastuun määrä 150 000 euroa on kohtuuton. Erityisesti pienien ammattiliittojen kohdalla tällaisen taloudellisen riskin realisoitumisen uhka voisi käytännössä merkitä pidättäytymistä lakosta. Erityisesti rajatapauksissa, joissa lakolle olisi kuitenkin lain mukaiset perusteet, voisi tällainen riski johtaa laillisesta lakko-oikeudesta pidättäytymiseen. Tämä voisi merkitä myös ammattiliittojen edustamien työntekijöiden edunvalvonnan heikentymistä ja vaarantumista sekä osaltaan estää työntekijöiden lakko-oikeuden toteutumista. Erityisen ongelmallisena tämä näyttää siinä, että korkein oikeus on tapauksessa KKO 2020:50 katsonut, että lakko-oikeuden sallittavuuden tulisi olla ensisijaista turvaamistoimiin nähden. Edellä mainituista syistä hyvityksen määrää tulisi huomattavasti kohtuullistaa.

Merenkulun alalla erityisen ongelmallisena Suomen Laivanpäällystöliitto – Finlands Skeppsbefälsförbund r.y pitää sitä, että käytännössä suojelutyön tarpeen liiallinen korostaminen voisi joillakin sektoreilla merkitä käytännössä lakko-oikeuden lähes täydellistä poistamista. Esimerkiksi jäänmurrossa suojelutyön tiukkojen vaatimusten korostaminen johtaisi siihen, että suojelutyön myötä lakolla ei olisi vaikutuksia. Jäänmurrossa tai tietyillä tankkisektorin aloilla lakkoilu voisi muodostua käytännössä mahdottomaksi, mikä johtaisi näiden työntekijöiden kansainvälisessäkin oikeudessa tunnustetun lakko-oikeuden häviämiseen. Suomen Laivanpäällystöliitto – Finlands Skeppsbefälsförbund r.y pitää kestävämmänä sellaisen tilanteen muodostumista, että tietyillä henkilöstöryhmillä ei välttämättä olisi lakimuutoksen myötä oikeutta lakkoon. Hallituksen esityksessä tulisi huomioida paremmin, että sillä ei tosiasiallisesti estetä joidenkin henkilöstöryhmien lakko-oikeutta.

1 §

-

3 §

-

8 c §

-

8 d §

Merenkulun alalla erityisen ongelmallisena Suomen Laivanpäälystöliitto – Finlands Skeppsbefälsförbund r.y pitää sitä, että käytännössä suojelutyön tarpeen liiallinen korostaminen voisi joillakin sektoreilla merkitä käytännössä lakko-oikeuden lähes täydellistä poistamista. Esimerkiksi jäänmurrossa suojelutyön tiukkojen vaatimusten korostaminen johtaisi siihen, että suojelutyön myötä lakolla ei olisi vaikutuksia. Jäänmurrossa tai tietyillä tankkisektorin aloilla lakkoilu voisi muodostua käytännössä mahdottomaksi, mikä johtaisi näiden työntekijöiden kansainvälisessäkin oikeudessa tunnustetun lakko-oikeuden häviämiseen. Suomen Laivanpäälystöliitto – Finlands Skeppsbefälsförbund r.y pitää kestävämmänä sellaisen tilanteen muodostumista, että tietyillä henkilöstöryhmillä ei välttämättä olisi lakimuutoksen myötä oikeutta lakkoon. Hallituksen esityksessä tulisi huomioida paremmin, että sillä ei tosiasiallisesti estetä joidenkin henkilöstöryhmien lakko-oikeutta.

8 e §

-

8 f §

-

8 g §

-

18 a §

-

18 b §

-

18 c §

Ammattiliittojen hyvitysvastuun määrä 150 000 euroa on kohtuuton. Erityisesti pienien ammattiliittojen kohdalla tällaisen taloudellisen riskin realisoitumisen uhka voisi käytännössä merkitä pidättäytymistä lakosta. Erityisesti rajatapauksissa, joissa lakolle olisi kuitenkin lain mukaiset

perusteet, voisi tällainen riski johtaa laillisesta lakko-oikeudesta pidättäytymiseen. Tämä voisi merkitä myös ammattiliitojen edustamien työntekijöiden edunvalvonnan heikentymistä ja vaarantumista sekä osaltaan estää työntekijöiden lakko-oikeuden toteutumista. Erityisen ongelmallisena tämä näyttäytyy siinä, että korkein oikeus on tapauksessa KKO 2020:50 katsonut, että lakko-oikeuden sallittavuuden tulisi olla ensisijaista turvaamistoimiin nähden. Edellä mainituista syistä hyvityksen määrää tulisi huomattavasti kohtuullistaa.

18 d §

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko työmarkkinoilla kohdattu ongelmia suojelutyöhön liittyen.

-

Onko hätätyötä koskevaa sääntelyä tarpeen muuttaa ottaen huomioon lakiehdotukset ja jos on, millä tavalla?

-

Oikeusministeriötä pyydetään lausumaan erityisesti ehdotettaviin säännöksiin liittyvistä prosessuaalisista kysymyksistä (ml. oikeudenkäymiskaaren ja ulosottokaaren säännösten soveltuminen), ehdotettavien säännösten nojalla oikeudenvastaisesta työtaistelusta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseen liittyvistä kysymyksistä (vahingonkorvauslain soveltuminen) sekä kaksoisrangaistavuuden kiellon soveltumisesta tilanteessa, jossa työtaistelu olisi sekä työrauhavelvollisuuden vastainen että ehdotettavien säännösten nojalla oikeudenvastainen.

-

Asianajajaliittoa pyydetään lausumaan erityisesti ehdotettaviin säännöksiin liittyvistä prosessuaalisista kysymyksistä.

-

Kankainen Susanna
Suomen Laivanpäällystöliitto ry